

Russerne får vite om Vinterkrigen

Russerne får nå omsider vite at det ikke var Finland, men Sovjetunionen som startet krigen mellom de to land i 1939.

JAN-ANDERS EKSTRØM

Helsingfors.

Den historiske sannhet om Vinterkrigen mellom Finland og Sovjetunionen 1939-40 blir nå for første gang grundig dokumentert for et litt større russisk publikum. Saken presenteres over 150 sider i tidsskriftet Rodina, som utgis av presidentens kontor og regjeringen i Moskva.

Teksten er skrevet av russiske og finske historieforskere i fellesskap. De har basert seg på et omfattende arkivmateriale. Bare arkivet til etterretningsorganisasjonen KGB har vært stengt for dem.

Befolkningen i Sovjetunionen levde i flere tiår i den tro at det var Finland som begynte krigen med de påståtte skuddene ved grensen i Mainila. Dette bildet begynte først å forandre seg noe gjennom utviklingen av glasnost-politikken i slutten av 1980- og begynnelsen av 1990-tallet.

Lite ærefullt

Sannheten er imidlertid ikke blitt dokumentert på bred front i Russland frem til i dag. I en bare fem år gammel russisk historiebok gjør man

unna Vinterkrigen på seks linjer. Dette til tross for at minst 150 000 russiske soldater falt. Finlands tap var omkring 22 500 soldater.

Saken har vært ømtålig for den russiske statsledelsen. Vinterkrigen fikk jo et alt annet enn ærefullt forløp for Den røde armé.

Tidsskriftet Rodinas lesere får nå ikke bare vite hvordan det gikk for seg da Sovjetunionen angrep Finland i slutten av november 1939. Det gis også annen og til dels ny informasjon. Blant annet fortelles det at rundt 1000 av de 5000 russiske soldatene som ble tatt til fange av den finske hæren, ble henrettet umiddelbart da de fikk lov til å vende hjem. Andre ble henrettet senere, og omkring 3000 ble sendt til fangeleirer rundt om i Sovjetunionen.

Få finske fanger

Sovjet-lederne regnet også med at de kunne ta et stort antall finske fanger under krigen. Det ble bygget leirer for totalt 27 000 fanger. Den røde armé klarte imidlertid ikke å ta mer enn rundt 1000 finske krigsfanger.

En av initiativtagerne til Rodinas temanummer om Vinterkrigen er Russlands nåværende ambasadør i Finland, Jurij Derjabin. Under psevdonymet Jurij Kommissarov belærte han tidligere opinionen i Finland om Sovjetunionens offisielle utenrikspolitikk gjennom artikler i finsk presse.

Ap 27/12-95